

BWMSTR

OPEN OPROEP

Procedure voor het kiezen van een ontwerper voor publieke bouwopdrachten.

1. Inleiding

Een gemeentehuis, een administratief gebouw, een postkantoor, een zwembad, een schuilhokje, een elektriciteitscabine, een geluidsscherm, een brug, het moet er komen en het geld ligt klaar, maar hoe vind je een architect of ontwerper die een degelijk en duurzaam ontwerp kan maken?

De Vlaams Bouwmeester heeft om die reden de “Open Oproep” uitgewerkt om te komen tot de keuze van de ontwerper. De Open Oproep is een instrument om ontwerpers te selecteren voor opdrachten op het vlak van landschapsarchitectuur, stedenbouw en bouwkunde. De Open Oproep is er voor bouwopdrachten van publieke opdrachtgevers.

De Open Oproep is een vernieuwende manier van kiezen van een ontwerper. De publieke opdrachtgever zegt niet welke architectuur hij wil, maar omschrijft in zijn projectdefinitie wat het project betekent voor de stad of gemeente, voor de samenleving en voor de gebruikers, en welke kwaliteiten hij ervan verwacht.

Die methode zorgt ervoor dat de publieke opdrachtgever een goed inzicht heeft op de kwaliteit van de ontwerper met wie hij aan de slag gaat, dat hij zijn of haar visie kent, weet wie er bij het project betrokken zal worden en hoe het ontwerpteam het project zal aanpakken. In het kader van de Open Oproep zal het ontwerpteam ook reeds een architecturaal voorstel uitwerken, dat naargelang van het geval een schets of een meer verregaand ontwerp zal omvatten.

Vertrekkende van het gekozen ontwerp, kan de publieke opdrachtgever vervolgens samen met het ontwerpteam het best mogelijke ontwerp realiseren.

2. De Open Oproep streeft naar een kwalitatieve selectie en de voordracht van laureaten.

Het is de doelstelling van de Vlaams Bouwmeester om in overleg met alle betrokkenen bij te dragen tot een ruimtelijk kwaliteitsvolle leefomgeving. Het patrimonium van de overheid vormt het instrument om die ambitie te realiseren. Overheidsgebouwen krijgen een plaats in het geheugen van de maatschappij. Daarom moeten ze integer zijn, met een juiste culturele waarde en betekenis. Vanuit zijn positie binnen de overheid wil de Vlaams Bouwmeester vorm geven aan dat patrimonium, dat zowel architectuur als publieke ruimte, kunst, landschappen en infrastructuur behelst.

In het kader van die ambities, verleende de Vlaamse Regering aan de Vlaams Bouwmeester de opdracht om, binnen de Europese concurrentieregels, ontwerpers voor overheidsopdrachten te selecteren die bereid zijn te zoeken naar de maximale kwaliteit voor een specifiek project. Binnen het kader van de wetgeving voor overheidsopdrachten, werd de Open Oproep ontwikkeld, waarbij de kwalitatieve selectie en de voordracht van de laureaten aan de publieke opdrachtgever centraal staat. De Vlaams Bouwmeester lanceerde de eerste Open Oproep in 2000.

De overheidsprojecten waarvoor een ontwerper wordt gezocht via de Open Oproep, worden gegroepeerd en in principe twee keer per jaar gepubliceerd. Nationaal en internationaal worden

architecten of ontwerpers opgeroepen om zich in te schrijven en zich kandidaat te stellen voor een of meer projecten. Het gaat om opdrachten op het vlak van de landschapsarchitectuur, de stedenbouw of de bouwkunde. De Open Oproep wordt bekendgemaakt in het Bulletin der Aanbestedingen en op Europees niveau in het Publicatieblad van de Europese Unie. Naast die verplichte officiële publicatie kan tevens een advertentie met verwijzing naar de officiële publicatie opgenomen worden in een aantal dagbladen en vaktijdschriften.

Om de keuze van ontwerpers voor een project door te voeren, maakt de publieke opdrachtgever in eerste instantie een projectdefinitie op waarin hij zijn verwachtingen en ambities formuleert. De projectdefinitie levert de basis voor de kwalitatieve selectie. De keuze van een ontwerper gebeurt in twee stappen.

Eerst selecteren de Vlaams Bouwmeester en de publieke opdrachtgever drie tot zeven geschikte kandidaten op basis van hun portfolio, dit in het licht van de vooropgestelde projectdefinitie. Deze kandidaten (de geselecteerden) worden vervolgens door de publieke opdrachtgever uitgenodigd om de bouwopdracht te verkennen en een concept en aanpak te presenteren. Die opdracht wordt vergoed. De geselecteerden worden door de publieke opdrachtgever gebriefd op de bouwplaats en ze kunnen er vragen stellen over de opdracht. Zij dienen vervolgens hun voorstel in.

De voorstellen worden anoniem beoordeeld door de jury. De jury stelt een verslag op waarin de voorstellen beoordeeld worden in het licht van de beoordelingscriteria. In het licht daarvan worden de laureaten voor de opdracht aangeduid.

Vervolgens zullen de laureaten door de publieke opdrachtgever (in het kader van de op de eerste fase volgende onderhandelingsprocedure met de laureaten) uitgenodigd worden om hun visie mondeling toe te lichten en te antwoorden op vragen om verduidelijking.

De opdracht wordt door de publieke opdrachtgever toegewezen aan het ontwerpteam met de visie die het best aansluit bij de ambities en verwachtingen van de publieke opdrachtgever. Belangrijke extra gunningscriteria zijn de procesbereidheid, de aandacht voor duurzaamheid, de raming van de projectkost en het honorarium en de teamsamenstelling.

Vervolgens zal het gekozen team, in onderling overleg met de publieke opdrachtgever, het definitieve ontwerp maken. Het uiteindelijke uitvoeringsontwerp kan in de loop van dit proces nog afwijken van de eerste visie.

3. Doelstellingen Open Oproep

Goed opdrachtgeverschap

Een publieke opdrachtgever heeft een bijzondere culturele verantwoordelijkheid omdat hij bouwt met het oog op zijn maatschappelijke opdracht. Hij heeft een missie en een visie en realiseert die ook door de wijze waarop hij bouwt.

Steeds meer bouwheren beseffen dat een bouwopdracht meer is dan het voldoen aan hun ruimte- en huisvestingsbehoeften. Ze willen dat hun bouwproject hen helpt dienstbaar, herkenbaar, toegankelijk en aanspreekbaar te zijn. Steeds meer publieke bouwheren nemen de zorg voor kwaliteit ernstig. Een voorbeeldige publieke opdrachtgever formuleert daarom voor hij gaat bouwen, zijn ambities en verwachtingen in een projectdefinitie. Het is de publieke opdrachtgever die de uiteindelijke beslissing neemt en het contract met de ontwerper sluit.

Ontwerpend onderzoek en verscheidenheid

De open oproep nodigt in eerste instantie ontwerpers uit zich te presenteren door hun realisaties, hun ontwerpen en hun visie op architectuur te tonen in een portfolio. Dankzij die bureaupresentaties kunnen een vooraf bepaald aantal (tussen de drie en zeven) geschikte kandidaten voor een bouwopdracht geselecteerd worden.

Deze ontwerpers worden dan door de publieke opdrachtgever uitgenodigd om de bouwopdracht te onderzoeken en vervolgens te tonen wat hun visie, hun werkwijze en aanpak concreet voor de publieke opdrachtgever kunnen betekenen, hoe de architectuur en het bouwen hem kunnen helpen zijn maatschappelijke ambities te verwezenlijken. Bouwheren denken vaak dat er maar één goede oplossing is voor hun bouwkundig probleem. Als ontwerpers een bouwopgave onderzoeken, dan

leiden hun persoonlijke visies meestal tot erg verschillende, maar evenwaardige resultaten. De Vlaams Bouwmeester wil de bouwheren die verrassende veelheid aan visies en opvattingen in architectuur tonen. De verschillende invalshoeken dragen alle bij tot een beter inzicht bij de publieke opdrachtgever.

Goede samenwerking tussen publieke opdrachtgever en ontwerper

Een voorbeeldige publieke opdrachtgever weet dat een intensieve en goede samenwerking met de ontwerper van groot belang is voor het eindresultaat. Hij kiest een ontwerper op basis van een aanpak, een werkwijze en een eerste invulling van de concrete opdracht, maar weet dat de gunningsprocedure nog geen definitief ontwerp kan opleveren. Ontwerpers moeten dat proces willen aangaan en hun procesbereidheid tonen. De Open Oproep geeft de publieke opdrachtgever de kans om over de ruimtelijke concepten en de getekende ontwerpen met de ontwerpers een gesprek te voeren en hun procesbereidheid te toetsen.

Goede procesopvolging

De ontwikkeling van een project verloopt procesmatig. Dit proces start bij het afsluiten van een samenwerkingsprotocol tussen de publieke opdrachtgever en de Vlaams Bouwmeester. Het protocol bevat alle afspraken die cruciaal zijn voor het welslagen van dit proces. Aansluitend is het een goede manier om de onderlinge samenwerking transparant te maken.

Een voorbeeldig publieke opdrachtgever weet dat de regie van dit proces een van de cruciale factoren is voor het welslagen van het project. Daarom stelt de publieke opdrachtgever een projectregisseur aan die verantwoordelijk is voor het communicatieve proces. De projectregisseur zorgt ervoor dat het project ontwikkeld wordt vanuit een visie. Hij/zij draagt er zorg voor dat alle inhoudelijke en communicatieve bouwstenen aangedragen worden voor het nemen van gefundeerde beslissingen.

Sluitende kwaliteitsopvolging

Het ontwerpproces stopt niet maar start bij de keuze van de publieke opdrachtgever voor een ontwerp of een ontwerper. Dit is in wezen een proces van waardevermeerdering waarbij het nuttig is dat de publieke opdrachtgever kan terugvallen op de inzichten en het advies van een onafhankelijk deskundige.

Deze adviesopdracht kan het best ingevuld worden door het extern jurylid die door de Vlaams Bouwmeester werd voorgedragen. Hij/zij is een onafhankelijk adviseur die gekozen werd omwille van een specifieke, projectgebonden deskundigheid. Door te fungeren als jurylid heeft hij/zij een goede kennis van de opdracht en van de ingediende ontwerpen. Hij/zij is dus uitstekend geplaatst om de publieke opdrachtgever te adviseren bij cruciale beslissingen. Deze verruimde opdracht betreft niet enkel het bewaken van de al gehaalde kwaliteit maar het toezien op de permanente verbetering van het ontwerp uitgaande van de ambities en verwachtingen van de publieke opdrachtgever. Deze verruimde opdracht kan starten vanaf de toekenning van de opdracht aan de ontwerper en is uitdovend.

De publieke opdrachtgever maakt in overleg met Vlaams Bouwmeester concrete afspraken over de verruimde opdracht van het extern jurylid en legt deze vast in het protocol.

Aandacht voor duurzaamheid

Bouwen is duur en daarom is het verstandig duurzaam te bouwen. Gebouwen bestaan langer dan hun publieke opdrachtgevers of dan de huisvestingsbehoefte waarvoor ze gebouwd zijn. Het bouwen en de exploitatie en het beheer van gebouwen kost in Europa 40 % van het totale energieverbruik. Ook daarom is het verstandig duurzaam te bouwen.

De kern van duurzaamheid is veranderlijkheid: veranderlijkheid met waardebehoud, liefst zelfs met, door de tijd gegroeide waardevermeerdering. Meerwaarde zowel in economisch als in emotioneel opzicht. Het gaat om omgevingen en gebouwen die cultureel gerecycleerd kunnen worden, ontworpen voor een volgend programma. De geschiedenis leert ons dat het mogelijk is gebouwen te realiseren die men koestert en die daardoor steeds opnieuw gebruikt worden. Dat is culturele duurzaamheid.

Duurzame stedenbouw, duurzame architectuur, het streven ernaar is geen mode, geen trend en geen luxe maar een fundamenteel uitgangspunt voor elk project. Duurzaamheid mag hierbij niet beperkt worden tot een louter energetisch verhaal. Duurzaamheid moet projectgebonden vanuit zijn meest

brede betekenis worden gedefinieerd. Het gaat dus niet enkel om een technische benadering maar ook om een benadering vanuit de bredere sociaal-maatschappelijke, culturele en economische context. Binnen dit kader moet minstens aandacht geschonken worden aan mobiliteit, toegankelijkheid, afvalbeheer, gezondheid, het oordeelkundig gebruik van energie, water en materialen en moeten we een levenscyclus analyse voorop stellen bij de ontwikkeling van onze ruimte en gebouwen. Publieke opdrachtgevers en ontwerpers worden binnen de Open Oproep gestimuleerd om op dit vlak steeds betere resultaten te boeken.

HET REGLEMENT VAN DE OPEN OPROEP

1. Wettelijke basis

De procedure van de Open Oproep is juridisch gebaseerd op de ontwerpenwedstrijd volgens de artikels 3, 10° en 33, § 1 van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006, de artikels 140 t.e.m. 145 van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten klassieke sectoren van 15 juli 2011 en de artikels 66 tot 74 van de Richtlijn 2004/18/EG van 31 maart 2004.

De erop volgende gunning van de ontwerpoperdracht aan de voorgedragen ontwerper gebeurt via de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking bedoeld in artikel 26, § 1, 4° van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006.

Bij een specifieke ontwerpoperdracht kan binnen het kader van de wetgeving, afgeweken worden van het reglement van de Open Oproep. Deze afwijkingen zijn enkel van kracht na een beslissing in consensus tussen de Vlaams Bouwmeester en de publieke opdrachtgever. Ze worden vooraf aan de bekendmaking afgesproken en opgenomen en gemotiveerd in het samenwerkingsprotocol dat de Vlaams Bouwmeester afsluit met de publieke opdrachtgever. De wijzigingen worden bij de bekendmaking vermeld zodat ontwerpers van bij het begin op de hoogte zijn van de toepasselijke regels.

2. Bekendmaking

De bekendmaking gebeurt in het Bulletin der Aanbestedingen en op Europees niveau in het Publicatieblad van de Europese Unie volgens het model van aankondiging voor de prijsvraag voor ontwerpen. De bekendmaking gebeurt periodiek en gegroepeerd voor een lijst van projecten, om de administratieve last voor de kandidaten en de overheid zo veel mogelijk te beperken.

Deze bekendmaking omvat onder meer:

- Een omschrijving van het voorwerp van de opdracht (aard gebouw, ligging...). Daarbij wordt in voorkomend geval ook gewezen op de "vervolg"-opdrachten die aansluiten bij de eigenlijke ontwerpoperdracht.
- Het toegangsrecht en kwalitatieve selectiecriteria voor het doorselecteren tot naar keuze van de publieke opdrachtgever tussen drie en zeven gegadigden alsook de eventuele specificiteiten van de wijze waarop men deze toepast.
- De criteria voor de beoordeling van de ingediende projecten door de jury (de zogeheten "beoordelingscriteria") en hun respectievelijke gewicht.
- De vergoeding (1) voor inschrijvers die, nadat zij zijn uitgenodigd om een ontwerp in te dienen, een voldoende uitgewerkt dossier indienen (ongeacht of zij als laureaat worden aangeduid of niet) en (2) voor laureaten die naar aanleiding van vragen van de jury of van de publieke opdrachtgever worden verzocht tot aanpassing van het ontwerp in het kader van de onderhandelingsprocedure.
- Het gekozen aantal geselecteerden.
- De eventuele wijzigingen aan het reglement van de Open Oproep.

Daarnaast staat op de webstek van de Vlaams Bouwmeester een infobrochure voor de kandidaten, waarin voor elk project een opdrachtformulering, foto's van de locatie, timing, maximaal projectbudget en toegestane honorariumvork zijn uitgewerkt. Na de bekendmaking beslist de publieke opdrachtgever op welk moment hij zijn project opstart.

3. Kandidatuurstelling

Architecten, stedenbouwkundigen en ontwerpteams uit binnen- en buitenland kunnen zich op een eenvoudige wijze kandidaat stellen voor één of meerdere projecten van de gepubliceerde lijst. De voertaal voor alle contacten (mondeling en schriftelijk) is het Nederlands. Indien bepaalde stukken in een andere taal (van een EU – lidstaat) ingediend worden, kan een vertaling in het Nederlands gevraagd worden.

De kandidaten moeten naast een deelnemingsformulier met ondertekende verklaring betreffende de uitsluitingsgronden, alle relevante gegevens verstrekken over hun bureau en een portfolio voorleggen van ontwerpen en realisaties. Die stukken moeten een goed beeld geven van de visie, de aanpak waar een architectenbureau voor staat en van de kwaliteit van zijn realisaties om de technische bekwaamheid te kunnen toetsen.

De kandidaten dienen in hun kandidaatstelling aan te geven of zij zelf beschikken over de nodige gespecialiseerde technische expertise (zoals stabiliteit), of dat zij daarvoor gaan samenwerken met een studiebureau. Daarbij dienen de kandidaten dan wel uit te leggen hoe zij dit zien en met wie zij dan eventueel zouden werken (desgevallend onder de opgave van een lijst van studiebureaus waarmee samenwerking wordt overwogen). Indien een kandidaat beroep doet op de draagkracht van een andere partij om te voldoen aan de selectievoorwaarden moeten meteen de nodige verbintenissen met deze partij toegevoegd worden bij de kandidaatstelling.

In het stadium van de onderhandelingen na ontwerpenwedstrijd zal de laureaat de nodige verbintenissen van het bureau waarop een beroep zal worden gedaan, moeten voorleggen. Er dient in dat verband te worden benadrukt dat eenzelfde bureau niet in meer dan een combinatie zonder rechtspersoonlijkheid mag voorgedragen worden. Het principe dat elke kandidaat zich kan versterken door samen te werken met deskundige partners is steeds van toepassing.

De kandidatuurstelling is beperkt tot de gekozen projecten uit de lijst van opdrachten. De opgave van de projecten waarvoor men kandideert, is verplichtend voor de kandidaten en bindend voor de selectie door de Vlaams Bouwmeester. De infobrochure stelt de ontwerpers in staat om een gemotiveerde keuze van de projecten te maken.

4. Toegangsrecht en kwalitatieve selectiecriteria

Toegangsrecht

De kandidaten mogen zich niet bevinden in één van de wettelijk bepaalde uitsluitingsgevallen.

Financiële en economische draagkracht

Als garantie voor de financiële en economische draagkracht van de kandidaten wordt een bewijs van verzekering tegen beroepsfouten gevraagd, met relevante minimumdekking voor de gekozen projecten.

Technische bekwaamheid

Voor architectuuropdrachten moeten de kandidaten de inschrijving op de lijst van de beroepsorde van architecten (of een gelijkaardige beroepsvereniging in de Europese Unie) aantonen.

Vervolgens wordt de technische bekwaamheid aan de hand van onderstaande selectiecriteria getoetst. Dit gebeurt onder meer op basis van een portfolio, dat minimaal drie projecten, al dan niet gelijkaardig, in eigen naam dient te omvatten, die toelaten het conceptuele vermogen te beoordelen. De projecten kunnen zowel realisaties als niet gerealiseerde ontwerpen betreffen.

Deze technische bekwaamheid wordt getoetst aan de hand van volgende selectiecriteria:

1. de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht;
2. de vakbekwaamheid;
3. de relevante ervaring.

“Algemene ontwerpmatige deskundigheid m.b.t. de projectopdracht” (het eerste criterium) vormt een toetsing van de capaciteit van de ontwerper om door middel van zijn ontwerp doelstellingen te realiseren die niet louter beperkt zijn tot het ontwerp op zich, maar eveneens vorm geven aan het publiek opdrachtgeverschap. Kandidaten dienen aan te tonen dat ze, door rekening te houden met de context van de ruimtelijke opgave, de publieke functie van het ontwerp maximaal kunnen waarborgen. Er wordt aldus een inzicht in de maatschappelijke opdracht gevraagd die een algemene meerwaarde biedt naast de specifieke functie van het gebouw.

“Vakbekwaamheid” (het tweede criterium) betreft de deskundigheid van de ontwerper m.b.t. alle aspecten van het ontwerp tot de realisatie en de nazorg van ruimtelijke projecten. Ook bijvoorbeeld

diploma's en getuigschriften, erkenningen door derden zoals architectuurprijzen, vermeldingen in nationale en internationale tijdschriften en vakliteratuur of academische prestaties vallen onder dit criterium.

“Relevante ervaring” (het derde criterium) toetst specifieke referenties van de ontwerper. In het kader van dit criterium is het bijvoorbeeld mogelijk te verwijzen naar eerdere ontwerpen of gerealiseerde projecten, en ook naar onderzoek, stages of samenwerkingen die in het verleden hebben plaatsgevonden. Een ontwerper kan alle ervaringen die mogelijk relevant zijn voor de opdracht vermelden; er zijn aldus geen specifieke referenties per opdracht vereist.

5. Lijst van ontvankelijke kandidaten

De Vlaams Bouwmeester maakt na afloop van de periode van kandidatuurstelling per project de lijst bekend van de ontvankelijke kandidaturen. Opgenomen zijn op de lijst betekent geen garantie voor een opdracht, maar een kans om uitgenodigd te worden om een voorstel in te dienen voor het project. De Vlaams Bouwmeester kan eveneens putten uit deze lijst van kandidaten voor projecten waarvoor, door de beperkte omvang, geen bekendmaking vereist is. De lijst van ontvankelijke kandidaten vervalt twee jaar na de bekendmaking.

6. Selectie van de ontwerpers

In overleg met de publieke opdrachtgever bepaalt de Vlaams Bouwmeester het aantal te selecteren kandidaten, minimum 3 en maximum 7. De grootte en complexiteit van de opdracht zijn hierin belangrijke parameters. De selectie gebeurt op basis van de selectiecriteria en de portfolio's van de kandidaten.

De Vlaams Bouwmeester bereidt de selectie voor door het opstellen van een ontwerp-shortlist die kan aangevuld worden door de publieke opdrachtgever uit de lijst met ontvankelijke kandidaten. De publieke opdrachtgever selecteert vervolgens het vooraf bepaalde aantal (tussen 3 en 7) geselecteerden. De Vlaams Bouwmeester adviseert de publieke opdrachtgever bij de finale selectie.

Het selectieverslag, opgesteld door de publieke opdrachtgever, motiveert de keuze van de ontwerpers op basis van een onderlinge vergelijking van de kandidaten. Van dit selectieverslag wordt op transparante wijze kennis gegeven aan alle kandidaten (met inbegrip van vermelding van de beroepsmogelijkheden).

De (tussen 3 en 7) geselecteerden worden door de publieke opdrachtgever uitgenodigd om op anonieme wijze een projectvoorstel in te dienen. De uitnodigingsbrief of het projectdossier vermeldt de data van de gezamenlijke briefings, de uiterste indieningsdatum, de beoordelingscriteria, de samenstelling van de jury, de voorziene vergoedingen (een eventuele differentiatie van de vergoeding wordt vooraf door de jury bepaald), aantal en vorm van de in te dienen documenten en de datum en wijze van presenteren, evenals de gunningscriteria (deze laatste kunnen evenwel later nog – afhankelijk van het projectdossier - aangepast worden in het kader van de onderhandeling).

De ontwerpteams worden door de publieke opdrachtgever gebriefd. Dit kan via één of meer gezamenlijke bijeenkomsten, waarop de opdracht toegelicht wordt en het projectdossier overhandigd. Het projectdossier omvat naast het programma van eisen ook de projectdefinitie die inzicht geeft in de ambitie en de verwachtingen van de publieke opdrachtgever evenals de modelovereenkomst voor de uiteindelijke studieopdracht.

De publieke opdrachtgever stelt de projectdefinitie op. Daarin formuleert hij zijn verwachtingen en ambities voor het project. De projectdefinitie omschrijft niet zozeer welke architectuur de publieke opdrachtgever voor ogen heeft, maar doet uitspraken over het ambitieniveau en de betekenis van het project voor de stad, de samenleving en de gebruikers. De projectdefinitie formuleert de maatschappelijke en culturele eisen, de aspecten waarin de publieke opdrachtgever bij het realiseren van zijn publieke bouwopdracht voorbeeldig wil zijn. De projectdefinitie levert zo de kwaliteitseisen en vormt het toetsingskader voor de kwaliteitsbewaking van de gunning aan een ontwerper tot en met de uitvoering van het project.

Een programma van eisen beschrijft de harde gegevens, de ruimtebehoefte en de functionele eisen waaraan het project moet voldoen. De publieke opdrachtgever stelt tevens het maximum projectbudget inclusief studiekosten vast waaraan de ontwerpers zich dienen te houden, alsook de toegelaten honorariumvork.

De projectdefinitie is bepalend voor de toetsing van de beoordelingscriteria door de jury voor elk specifiek project uit de Open Oproep.

De briefing is ook een gelegenheid tot bezoek van de site en de bouwplaats. De briefings zijn de overlegmomenten tussen publieke opdrachtgever en ontwerpers en laten toe in een open dialoog de opdracht verder te verkennen en vragen te beantwoorden.

7. De indiening van de projectvoorstellen.

De uitwerkingsgraad van het gevraagde ontwerpend onderzoek zal mede afhangen van de aard en de omvang van de opdracht en zal vooraf meegedeeld worden aan de geselecteerden. Het ontwerpend onderzoek zal aldus kunnen variëren van een schets met visienota tot een meer uitgebreid ontwerp met bijhorende visienota.

De publieke opdrachtgever kan meer algemeen, in overleg met de Vlaams Bouwmeester, ook beperkingen opleggen aan het uitwerkingsniveau van de schetsen/ontwerpen alsook aan de maximale omvang van het projectvoorstel.

De publieke opdrachtgever legt ook de vergoeding vast voor de projectvoorstellen ingediend door de inschrijvers. Het ontwerpend onderzoek zal worden vergoed, waarbij als regel wordt vooropgesteld dat per inschrijver 0,2 % van de investeringskost besteed wordt als vergoeding voor de laureaten. Mede afhankelijk van de omvang van de opdracht, de gevraagde ontwerpspanningen en de uitwerkingsgraad van het ontwerpvoorstel, zal de publieke opdrachtgever in overleg met de Vlaams Bouwmeester de omvang van de vergoeding voor de indiening van het projectvoorstel vaststellen. De minimumvergoeding is gelijk aan 3.250 EURO¹ per inschrijver.

De publieke opdrachtgever kan de vergoeding ook geheel of gedeeltelijk niet toekennen indien ze oordeelt dat de ontwerpen niet voldoen en/of het dossier onvolledig en/of niet voldoende is uitgewerkt en/of niet voor beoordeling vatbaar is. Het is niet vereist dat de inschrijvers worden aangeduid als laureaat om in aanmerking te komen voor een vergoeding. De jury adviseert de publieke opdrachtgever over de toekenning en de omvang van de vergoeding.

De indiening van de projectvoorstellen gebeurt anoniem bij de diensten van de Vlaams Bouwmeester.

8. Samenstelling en vergoeding van de jury

Voor elk opgestart project uit de Open Oproep wordt, conform artikel 141, § 2 van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten klassieke sectoren van 15 juli 2011, een jury van minimum 5 personen samengesteld. Deze juryleden beschikken over de nodige kennis en ervaring die relevant zijn voor het beoordelen van de ontwerpen. Wanneer er in het bestek bijzondere beroepskwalificaties worden gevraagd van de deelnemers, bestaat de jury minimaal uit 2 deskundigen met dezelfde of evenwaardige beroepskwalificaties. Deze jury wordt steeds voorgezeten door de Vlaams Bouwmeester of zijn vertegenwoordiger.

De jury is samengesteld uit: de Vlaams Bouwmeester, drie of vier vertegenwoordigers van de publieke opdrachtgever en één externe deskundige, voorgedragen door de Vlaams Bouwmeester.

Voor de vergoeding van de externe deskundige wordt 375 EURO per half dagdeel gehanteerd als richtwaarde. Bij toekenning van een hogere vergoeding wordt dit gemotiveerd door de publieke opdrachtgever. De vergoeding is ten laste van de publieke opdrachtgever.

¹ Alle vergoedingen in het reglement van de open oproep worden op regelmatige basis geïndexeerd volgens de consumptieprijsindex. Alle bedragen zijn exclusief btw.

9. Aanduiding van de laureaten door de jury

De diensten van de Vlaams Bouwmeester leggen de projectvoorstellen anoniem voor aan de jury. De jury beoordeelt de voorstellen volgens de beoordelingscriteria vermeld in de projectdefinitie.

De beoordelingscriteria die de jury hanteert zijn in volgorde van afnemende belangrijkheid:

1. de kwaliteit van de concept- en visievorming en het ontwerpend onderzoek in het licht van de ambities en verwachtingen van de publieke opdrachtgever zoals ze geformuleerd zijn in het bestek en dit in een ruim maatschappelijk kader;
2. de aandacht voor een globale aanpak van duurzaamheid;
3. de raming van de projectkost.

De publieke opdrachtgever kan deze criteria aanvullen en/of specificeren in het licht van de projectdefinitie.

Het gewicht van de respectievelijke criteria wordt in beginsel bepaald aan de hand van de volgende verhouding (volgens hoger gegeven opsomming van de criteria): 3/2/1. In overleg met de publieke opdrachtgever kunnen deze verhoudingen wijzigen.

De score voor elk van de beoordelingscriteria wordt gegeven aan de hand van volgende ordinale schalen:

uitstekend (10/10), zeer goed (9/10), goed (8/10), ruim voldoende (7/10), voldoende (6/10), bijna voldoende (5/10), onvoldoende (4/10), zeer onvoldoende (3/10), slecht (2/10), zeer slecht (1/10), onaanvaardbaar(0/10).

De jury maakt een beoordeling van de voorstellen op basis van hun afzonderlijke verdiensten. De jury kan indien nodig, via de publieke opdrachtgever, schriftelijk en op anonieme wijze vragen stellen aan de inschrijvers. Daarnaast kan zij, met het oog op een goede ondersteuning van de publieke opdrachtgever in de volgende fase, ook vragen om verduidelijking suggereren aan de publieke opdrachtgever. De jury komt tot haar finale beoordeling en kiest één of meerdere laureaten die ze voordraagt aan de publieke opdrachtgever.

Enkel inschrijvers die een minimale totaalscore van voldoende (i.e. score van 60 %) behalen, kunnen in aanmerking komen om als laureaat te worden weerhouden. De publieke opdrachtgever kan beslissen om inschrijvers die nagelaten hebben om een of meerdere door het bestek vereiste documenten neer te leggen, waardoor de beoordeling en/of vergelijkbaarheid met andere voorstellen moeilijk of onmogelijk wordt, te weren. De jury adviseert de publieke opdrachtgever over het eventueel weren van inschrijvers.

Het juryverslag bevat de essentie van de beraadslagingen en de motivering van haar keuze. Er wordt een rangschikking van de ontwerpen opgesteld in functie van de toetsing aan de beoordelingscriteria.

Er wordt op transparante wijze kennis gegeven van de al dan niet aanduiding als laureaat aan alle inschrijvers (met inbegrip van vermelding van de beroepsmogelijkheden).

10. Aanduiding van de ontwerper door de publieke opdrachtgever

De plaatsing van de ontwerpopdracht gebeurt via de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking bedoeld in artikel 26, § 1, 4° van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006.

Alle laureaten hebben het recht om deel te nemen aan de onderhandelingsprocedure. De publieke opdrachtgever wordt ook in deze fase bijgestaan door de Vlaams Bouwmeester (als door de regering aangestelde adviseur van de Vlaamse Regering) en door de voormalige juryleden.

De laureaten kunnen in eerste instantie hun voorstel presenteren aan de publieke opdrachtgever. Daarbij kunnen door de publieke opdrachtgever vragen worden gesteld. De Vlaams Bouwmeester en de andere leden van de jury zijn aanwezig bij de presentaties om de continuïteit van de beoordeling te bewaken. De laureaten kan een termijn worden toegekend om schriftelijk nog aanvullende verduidelijkingen te bieden indien dat niet haalbaar is gebleken op de presentatie.

De laureaten kunnen desgevallend ook formeel uitgenodigd worden om, op basis van de opmerkingen en vragen van de publieke opdrachtgever, een aangepaste offerte in te dienen. In de uitnodiging daartoe zal de publieke opdrachtgever de termijn, de modaliteiten, ... vaststellen. Tevens kan de publieke opdrachtgever in een latere fase steeds een bijkomende vergoeding bepalen voor laureaten die een aangepaste offerte indienen die voor beoordeling in aanmerking komt. Dit bedrag mag niet hoger liggen dan 100 % van de initiële vergoeding.

De gunningscriteria zijn in volgorde van afnemende belangrijkheid:

1. de kwaliteit van de concept- en visievorming en het ontwerpend onderzoek in het licht van de ambities en verwachtingen van de publieke opdrachtgever zoals ze geformuleerd zijn in het bestek:
 - 1.1 in een ruim maatschappelijk kader
 - 1.2 meer functioneel toegepast op de praktische eisen van de gebruiker
2. de procesgerichtheid en procesbereidheid
3. de aanpak van duurzaamheid
4. de raming van de projectkost en het honorarium
5. de teamsamenstelling

Mogelijke bijkomende criteria kunnen ook zijn “de kostenbeheersing qua honorarium en projectkost” en “de realisatietermijn”. Het zal de publieke opdrachtgever toekomen te bepalen of deze wenselijk zijn. De publieke opdrachtgever kan deze criteria ook aanvullen en/of specificeren in het licht van de projectdefinitie

De diverse criteria en hun gewicht worden vastgelegd in het bestek, rekening houdend met het volgende uitgangspunt (volgens hoger gegeven opsomming van de criteria):4/3/2/1/1. Het gewicht van de subcriteria is 1.

De score voor elk van de gunningscriteria en hun subcriteria, wordt gegeven aan de hand van volgende ordinale schalen): uitstekend (10/10), zeer goed (9/10), goed (8/10), ruim voldoende (7/10), voldoende (6/10), bijna voldoende (5/10), onvoldoende (4/10), zeer onvoldoende (3/10), slecht (2/10), zeer slecht (1/10), onaanvaardbaar(0/10).

De score van een criterium met subcriteria is het rekenkundig gemiddelde van de subcriteria.

Eventueel kunnen (finale) (contract)onderhandelingen worden gevoerd met de “voorkeursbieder(s)”, dit al dan niet voor of na de definitieve afwijzing van de andere laureaten.

11. Gunning van de ontwerpoperdracht

De Vlaams Bouwmeester adviseert de publieke opdrachtgever met betrekking tot de gunning. Bij het aanduiden van de laureaat wordt gestreefd naar consensus tussen de publieke opdrachtgever en de leden die de publieke opdrachtgever in deze fase bijstaan, zoals beschreven in punt 10.

De publieke opdrachtgever kan de ontwerpoperdracht afsluiten met de laureaat die op grond van de gunningscriteria als de beste keus wordt aangeduid. Van deze gunningsbeslissing wordt op transparante wijze kennis gegeven aan alle laureaten (met inbegrip van vermelding van de beroepsmogelijkheden).

In het contract wordt het honorariumpercentage toegepast op de door de ontwerper geraamde projectkost, die het door de publieke opdrachtgever opgegeven maximale projectbudget niet mag overschrijden. De onderhandelingen mogen geen aanleiding geven tot de toekenning van een hoger honorarium dan datgene dat door de ontwerper zelf werd gevraagd in de offerte. Hetzelfde percentage wordt toegepast op de eventuele onvoorziene meerprestaties na de gunning van de opdracht, op voorwaarde dat de onvoorziene meerprestaties het gevolg zijn van een meervraag van de publieke opdrachtgever of onvoorziene omstandigheden.

In deze finale gunningsfase is de Vlaams Bouwmeester in beginsel niet meer betrokken.